

PRORAČUN ZA GRAĐANE ZA 2024.

JEDNOSTAVNIJA VERZIJA ZA INFORMIRANJE
I SUDJELOVANJE GRAĐANA U PROCESU PLANIRANJA

Uvodna riječ gradonačelnika Grada Ljubuški

Poštovane građanke i građani,

Svrha ove publikacije „Proračun za građane za 2024. godinu“ je da na što jednostavniji način pojasni građanima, sve aktivnosti oko Proračuna općine, kao temeljnog dokumenta preko kojeg se ostvaruju ciljevi Gradske uprave, kako od procesa donošenja, na koji način se puni i na što se sve troši proračunski novac.

Naš cilj je da se što više građana uključi u proces planiranja, jer svrha Proračuna u biti i je, da kroz ulaganja u infrastrukturu, obrazovanje, socijalnu zaštitu, šport, okoliš i druge oblasti, osigura što bolje uvjete za život i poslovanje svim žiteljima našeg Grada

Gradonačelnik,

Vedran Markotić

Što je „Proračun Grada“ i od čega se sastoji ?

Gradski proračun je temeljni službeni financijski dokument koji predstavlja procjenu godišnjih prihoda i primitaka, te utvrđeni iznos rashoda i izdataka grada Ljubuškog u proračunskoj godini koji se treba realizirati, a koji na prijedlog Gradonačelnika prihvaća i usvaja Gradsko vijeće.

On je također ključni instrument pomoću kojeg Grad provodi svoju politiku u djela. Proračun je definiran kao dokument kojim se limitiraju i raspoređuju resursi zavisno od ciljeva fiskalne i gospodarske politike i donosi se za jednu godinu. Iz njega se vidi :

- jasan prikaz ukupno raspoloživih prihoda (poreznih, neporeznih, potpore, kapitalni primici te ukupna zaduženja za financiranje kapitalnih projekata),
- ukupan iznos javne potrošnje po organizacijskoj i ekonomskoj klasifikaciji,
- način na koji su sredstva raspoređena po pojedinim funkcijama (uprava, obrazovanje, socijalna skrb, komunalna potrošnja i slično)

Grad Ljubuški, kao i sve druge općine ili gradovi, prema Zakonu o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine mora planirati prihode i rashode za svaku fiskalnu godinu koja se poklapa s kalendarom i traje od 1. siječnja do 31. prosinca.

Proračun se može mijenjati tokom godine, što se naziva izmjene i dopune proračuna (rebalans). Procedura izmjene i dopune proračuna identična je proceduri donošenja proračuna, odnosno predlaže ih Gradonačelnik, a usvaja Gradsko vijeće.

Proračun se temelji na zakonskoj regulativi kojom se propisuju nadležnosti grada i utvrđuju javni prihodi koji pripadaju gradu, a u dijelu izdataka na smjernicama razvoja grada Ljubuškog, te planu kapitalnih investicija, planu aktivnosti gradske uprave, zadovoljavanju opće komunalne problematike, vodeći računa o socijalnoj, obrazovnoj i kulturnoj situaciji uz uvažavanje prioriteta zahtjeva Mjesnih zajednica i građana, a sve u cilju poboljšanja cjelokupnog društvenog života našeg grada.

Zašto „Proračun za građane“ ?

Gradski proračun je složen i opsežan službeni dokument čija je forma propisana Zakonom o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine, a cilj Proračuna za građane je, da građanima omogući bolji uvid i razumijevanje načina na koji se planiraju, raspoređuju i troše sredstva Grada.

Osnovni pojmovi u Proračunu

Temeljna načela Proračuna su: točnost, istinitost, pouzdanost te pojedinačno iskazivanje pozicija.

Prihodi i primici priznaju se u razdoblju kada su mjerljivi i raspoloživi sukladno odredbi "Pravilnika o knjigovodstvu proračuna", a u svezi s odredbom Uredbe o računovodstvu proračuna u Federaciji BiH".

Prema članku 43. "Pravilnika o knjigovodstvu proračuna FBiH" i sukladno članku 16. stavak 2. „Uredbe o računovodstvu proračuna u Federaciji BiH“, prihodi i primici se priznaju u računovodstvenom razdoblju u kojem su mjerljivi i raspoloživi. Prihodi i primici su mjerljivi kad ih je moguće iskazati vrijednosno, a raspoloživi kad su ostvareni unutar obračunskog razdoblja.

Prema odredbi članka 35. "Pravilnika o knjigovodstvu proračuna FBiH", i sukladno odredbi članka 16. stavak 2. Uredbe, rashodi se priznaju u razdoblju u kojem je i obveza za plaćanje nastala, bez obzira je li izvršeno i samo plaćanje.

Svaki proračun ima svoju prihodovnu i rashodovnu stranu koje moraju biti uravnotežene. Prihodovnu čine prihodi i primitci a rashodovnu stranu rashodi i izdatci.

Proračunski prihodi su javni prihodi propisani Zakonom o pripadnosti javnih prihoda, kao i svi primljeni transferi (tekući i kapitalni), i donacije koje Grad dobije od drugih nivoa vlasti (Federacija, Županija, potpore iz Republike Hrvatske).

Proračunski rashodi su propisani zakonom i propisima donesenim na temelju zakona za poslove, funkcije i programe koji se planiraju u proračunu.

Odnose se na tekuće rashode i kapitalne izdatke.

Tekući rashodi obuhvaćaju plaće i naknade troškova uposlenih, doprinose poslodavca, troškove za materijal, sitan inventar, tekuće transfere, kapitalne transfere i troškove kamata po kreditima.

Proračunski primitci su primitci ostvareni prodajom zemljišta i druge imovine i primitci od zaduživanja

Pojam „**tekućih transfera**“ je širok i odnosi se na plaće i naknade Javnih ustanova, subvencije javnim poduzećima, materijalnih troškova svih škola na području Grada, transferi za šport i kulturu, socijalna davanja u vidu jednokratnih novčanih pomoći i plaćanja troškova smještaja u ustanovama socijalne skrbi, plaćanje troškova prijevoza učenika, studentske stipendije, pomoć umirovljenicima, subvencija za prvu nekretninu za mlade obitelji i još puno toga.

Pojam „**kapitalni transferi**“ se odnose na ulaganja u infrastrukturu školskih objekata, sredstva mjesnim zajednicama za realizaciju projekata, sredstva javnim poduzećima za realizaciju kapitalnih projekata i sl.

Kapitalni izdaci se odnose na ulaganja u prometnice, vodosustav i kanalizaciju i sve druge infrastrukturne objekte koji su u vlasništvu Grada, kao i izdatke za otplatu kredita.

Koja su financiranja u nadležnosti Grada ?

Grad Ljubuški, kao jedinica lokalne samouprave obavlja poslove iz samostalne djelatnosti i poslove koje su preneseni posebnim zakonima.

Pored financiranja po zakonsko propisanoj obavezi, Grad vrši i druga financiranja u skladu sa opredjeljenjem lokalne politike.

Sudjelovanje Grada u financiranju

OBLAST	POTPUNO FINANCIRA GRAD	NAJVEĆIM DIJELOM FINANCIRA GRAD	U MANJOJ MJERI FINANCIRA GRAD
OPĆA UPRAVA	X		
KOMUNALNE I DRUGE JAVNE USLUŽNE DJELATNOSTI		X	
URBANIZAM, PROSTORNO UREĐENJE I STAMBENA POLITIKA	X		
PREDSKOLSKO OBRAZOVANJE		X	
OSNOVNO OBRAZOVANJE		X	
SPORT I KULTURA		X	
ZDRAVSTVENA ZAŠTITA			X
SOCIJALNA ZAŠTITA		X	
ZAŠTITA OKOLINE		X	
PRIVREDA, POLJOPRIVREDA, TRGOVINA, ZANATSTVO, ŠUMARSTVO			X

Kako se puni Proračun ?

Prihodi Proračuna grada Ljubuškog za 2024. godinu sastoje se od:

- tekućih prihoda i

- primitaka

Prihodi i primici Proračuna grada Ljubuškog za 2024. godinu planiraju se u iznosu od 18.580.000,00 KM. Pregled prihoda i primitaka po vrstama te financiranje možete vidjeti iz slijedeće tabele:

700000	PRIHODI	18.580.000,00
710000	Prihodi od poreza	8.572.000,00
720000	Neporezni prihodi	4.163.000,00
730000	Potpore	5.845.000,00
811000	PRIMICI	950.000,00
	UKUPNO	19.530.000,00

Iz priložene tabele se vidi da prihodi čine 18.580.000,00 KM ili 95,14% planiranog Proračuna. Primici se planiraju u iznosu od 950.000,00 KM što čini 4,86% planiranih sredstava Proračuna.

POREZNI PRIHODI planirani su u iznosu od 8.572.000,00 KM što čini 46,14% prihoda Proračuna odnosno 43,89% ukupnog Proračuna i njihova se realizacija očekuje u skladu sa ostvarenjem Proračuna za prošlu 2023. godinu.

Kako se troše općinska sredstva?

Rashodi i izdaci proračuna grada Ljubuškog predviđaju se u iznosu od 19.530.000,00 KM i dijele se na:

- tekuće izdatke,
- kapitalne izdatke,
- otplate dugova i
- pričuvu

a raspoređuju se na rashode za financiranje rada Vijeća, uprave, stručnih službi organa uprave, Centra za socijalni rad, JU Edukacijsko-rehabilitacijskog centra, Gradskog pravobraniteljstva te školstva.

Raspored ovih sredstava prati razvojni koncept grada Ljubuškog prema kome su predviđena sredstva za ostvarivanje povoljnih uvjeta življenja lokalnog stanovništva kroz ulaganja u komunalnu infrastrukturu, uređenje okoliša, održavanje cestovne infrastrukture, poticaj održivog opstanka seoskog stanovništva kroz program izgradnje vodoopskrbnog sustava, sustava navodnjavanja i sanacije poljskih putova, financiranje rada gradskih službi u cilju poboljšanja efikasnosti rada gradske uprave, financiranje socijalne zaštite te intervencije socijalno ugroženom stanovništvu, podrška neprofitnim organizacijama kroz razne kulturne, športske i druge aktivnosti građana i subvencije javnim poduzećima kroz sufinanciranje dijela troškova i financiranje materijalnih troškova škola te intervencije u kapitalna ulaganja i kapitalne intervencije u Mjesne zajednice.

Raspored rashoda po vrstama može se vidjeti iz priložene tabele:

Ekonomski kod	OPIS	Proračun za 2024.godinu
	RASHODI	18.917.000,00
600001	PRIČUVA	100.000,00
610000	TEKUĆI IZDACI	18.817.000,00
611000	Plaće i naknade zaposlenih	3.718.000,00
612000	Doprinosi poslodavca	337.500,00
613000	Izdaci za materijal i usluge	4.625.500,00
614000	Tekući transferi	7.925.000,00
615000	Kapitalni transferi	2.210.000,00
616000	Izdaci za kamate	1.000,00
800000	Kapitalni izdaci	613.000,00
821000	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	501.000,00
823000	Otplata dugova	112.000,00
	UKUPNO	19.530.000,00

Koliko smo zaduženi?

Visina kreditne zaduženosti uređena je Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama FBiH, kojim je točno propisano koliko se Federacija, Općine i gradovi mogu zaduživati, jer za svako kreditno zaduženje moramo imati odobrenje od nadležnog ministarstva financija.

Grad Ljubuški bez problema i na vrijeme servisira svoje dugove, za što je u Proračunu za 2024. godinu planirano ukupno 112.000 KM.

Grad Ljubuški u 2024. godinu ulazi s jedim kreditom a i njega u potpunosti otplaćuje u rujnu ove godine:

- kredit od Unicredit banke na iznos 500.000,00 dignut u 2021. na 3 godine (36 mjeseci) Kamatna stopa: 2,25 % iznos glavnice 13.888,89 KM a zadnja rata dospijeva 1. rujna 2024. godine